

सन २०१८-१९ मध्ये प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेंतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक घटकांतर्गत अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी रु.२१५६ लक्ष निधी वितरीत करणे....

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: सुसियो- ०६१८/प्र.क्र.१९१/१८/१४अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

तारीख: ३० जुलै, २०१८

वाचा

- १) प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजना- प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) घटकाच्या केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना.
- २) प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेंतर्गत - प्रति थेंब अधिक पीक- पाणी व्यवस्थापन पुरक बाबी (Volume-II) च्या केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना.
- ३) कृषि व पदुम विभागाचे पत्र क्र.०३१८/प्र.क्र.८१/१४-अ, दि.२ एप्रिल, २०१८
- ४) कृषि व पदुम विभागाचे पत्र क्र.०४१८/प्र.क्र.१११/१४-अ, दि. ११ एप्रिल, २०१८.
- ५) कृषि व पदुम विभागाचे शासन निर्णय क्र.०४१८/प्र.क्र.१५५/१४-अ, दि.२७ एप्रिल, २०१८
- ६) केंद्र शासनाच्या कृषी व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र.१७-२/२०१८-आरएफएस-III, दि.१० एप्रिल, २०१८.
- ७) केंद्र शासनाच्या कृषी व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाचे पत्र क्र.१८-१२/२०१८-आरएफएस-III, दि.२९ मे, २०१८.
- ८) शासन निर्णय क्र. सुसियो- ०६१८/प्र.क्र.१९१/१८/१४अ, दि.१९ जून, २०१८.
- ९) आदिवासी विकास विभागाचा शासन निर्णय क्र.बीयुडी-२०१८/प्र.क्र.११/कार्यासन-६, दि. ३ जुलै, २०१८.

प्रस्तावना:

सन २०१५-१६ पासून, केंद्र पुरस्कृत सूक्ष्म सिंचन योजना, प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेंतर्गत- प्रति थेंब अधिक पिक (सूक्ष्म सिंचन) या घटकांतर्गत राबविण्यात येत आहे. यामध्ये केंद्र राज्य हिश्याचे प्रमाण ६०:४० असे आहे. या योजनेंतर्गत, सन २०१७-१८ पर्यंत, प्रति थेंब अधिक पीक घटकाखाली सूक्ष्म सिंचन व इतर घटक असे दोन उपघटक स्वतंत्रपणे राबविण्यात येत होते व त्याकरिता स्वतंत्रपणे उपलब्ध निधी करून देण्यात येत होता. केंद्र शासनाने संदर्भाधीन अ.क्र. ६ येथील दि. १० एप्रिल, २०१८ च्या पत्रान्वये महाराष्ट्रासाठी प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेंतर्गत- प्रति थेंब अधिक पिक घटकाची राज्यात अंमलबजावणी करण्यासाठी रु.४८० कोटी नियतव्यय मंजूर केला आहे व यामधील रु.४०० कोटी निधी सूक्ष्म सिंचनासाठी व रु.८० कोटी निधी पाणीसाठे निर्मिती व जलसंवर्धनाच्या (Water Harvesting/Water Conservation) कामावर खर्च करण्याचे सुचित केले व त्यानुसार वार्षिक कृती आराखडा तयार करून राज्यस्तरीय मान्यता समितीच्या (SLSC) मान्यतेने सादर करण्याबाबत कळविले, तथापि, पाणीसाठे निर्मिती व जलसंवर्धनाची कामे स्वतंत्रपणे न

राबविता सुक्ष्म सिंचनाशी संलग्न (Integrated with Micro Irrigation) राबविण्यात यावीत अशाही सूचना केंद्र शासनाने दिल्या.

इतर उप घटकाचे नामांतरण “पाणी व्यवस्थापन पुरक बाबी” असे करुन सदर उप घटकाच्या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या असून त्यामध्ये पाणीसाठे व जलसंवर्धनांतर्गत अनुज्ञेय बाबी, त्यावरील अनुज्ञेय खर्च व अनुदान मर्यादा विहित केली आहे. त्यानुसार, तयार केलेल्या सुक्ष्म सिंचनाच्या रु.६५६.०८ कोटी (केंद्र हिस्सा रु. ४०० कोटी व राज्य हिस्सा रु. २५६.०८ कोटी) व पाणी व्यवस्थापन पुरक बाबी उप घटकाच्या रु. १३३.३३ कोटी (केंद्र हिस्सा रु. ८० कोटी व राज्य हिस्सा रु. ५३.३३ कोटी) अशा एकूण रु. ७८९.४१ कोटी रक्कमेच्या कार्यक्रमास राज्यस्तरीय मान्यता समितीने (SLSC) दि.२५ मे, २०१८ च्या बैठकीत मान्यता दिली.

केंद्र शासनाने संदर्भाधीन अनु.क्र.७ येथील दि. २९ मे, २०१८ च्या पत्रान्वये प्रति थेंब अधिक पीक घटकासाठी रु.९८ कोटी निधीचा पहिल हप्ता वितरीत केला आहे. सदर निधीचा प्रवर्गनिहाय व उप घटक निहाय तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

(रु. कोटीत)

अ.क्र.	प्रवर्ग	सुक्ष्म सिंचन	पाणी व्यवस्थापन बाबी	एकूण
१.	सर्वसाधारण	६३.७१	१२.७३	७६.४४
२.	अनुसूचित जाती	९.८०	१.९६	११.७६
३.	अनुसूचित जमाती	८.१७	१.६३	९.८०
	एकूण	८१.६८	१६.३२	९८.००

त्यानुसार, दि.१९ जून, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेतर्गत - प्रति थेंब अधिक पीक घटकाच्या रु.७८९.४१ कोटी रक्कमेच्या वार्षिक कृती आराखडयास प्रशासकीय मान्यता देवून सर्वसाधारण प्रवर्गाचा केंद्र हिस्श्याचा रु. ७६.४४ कोटी निधी आयुक्त (कृषी) यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर (BDS) वितरीत करण्यात आला आहे. अनुसूचित जाती व जमाती प्रवर्गाचा केंद्र हिस्श्याचा रु.२१.५६ कोटी निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. अनुषंगाने खालील प्रमाणे निर्णय घेण्यात आला आहे.

शासन निर्णय :

१. सन २०१८-१९ या वर्षात प्रति थेंब अधिक पीक घटकाची अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी अंमलबजावणी करण्यासाठी केंद्र हिस्श्याचा रु.२१.५६ कोटी (रुपये एकवीस कोटी छपन्न लक्ष फक्त) निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर (बीडीएस) आयुक्त (कृषी) यांना वितरीत करण्यात येत आहे.

२. सदर निधीपैकी रु. ११.७६ कोटी (रुपये अकरा कोटी शहात्तर लक्ष फक्त) निधी अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी व रु. ९.८० कोटी निधी (रुपये नऊ कोटी ऐंशी लाख फक्त) अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी खर्च करण्यात यावा.

३. अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी वितरीत निधी रु.११.७६ कोटी पैकी रु. ९.८० कोटी (रुपये नऊ कोटी ऐंशी लक्ष फक्त) सूक्ष्म सिंचनासाठी व रु.१.९६ कोटी (रुपये एक कोटी शहान्नव लक्ष फक्त) निधी पाणी व्यवस्थापन पुरक बाबीच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार अनुज्ञेय बाबीवर खर्च करण्यात यावा.

४. अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी वितरीत निधी रु.९.८० कोटी पैंकी रु. ८.१७ कोटी (रुपये आठ कोटी सतरा लाख फक्त) सूक्ष्म सिंचनासाठी व रु.१.६३ कोटी (रुपये एक कोटी त्रेसष्ट लक्ष फक्त) निधी पाणी व्यवस्थापन पूरक बाबीच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार अनुज्ञेय बाबीवर खर्च करण्यात यावा.

५. सदर निधी खालील लेखाशिर्षाखालील सन २०१८-१९ च्या मंजूर तरतुदीतून खर्ची टाकण्यात यावा.

अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती
मागणी क्र.डी-३, २४०१, पीक सवर्धन, (००)(७८९) अनुसूचित जाती उपयोजना (००)(२३)प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजना - प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) (केंद्र हिस्सा ६०%)(अनुसूचित जाती), (२४०१४०३) ३३ अर्थसहाय्य	मागणी क्र.टी-५, २४०१, पीक सवर्धन, ७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) जनजाती क्षेत्र उपयोजना अंतर्गत योजना (००)(२७) प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजना - प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) (जिल्हा स्तरीय योजना) (केंपुयो) (केंद्र हिस्सा ६०%)(अनुसूचित जमाती), (२४०१ ए६१९) ३३, अर्थसहाय्य

६. केंद्र हिस्साच्या प्रमाणात समरुप राज्य हिस्साचा आवश्यक निधी एकूण रु.१४३७.३३ कोटी (रुपये चौदा कोटी सदत्तीस लाख तेहत्तीस हजार फक्त) (अनुसूचित जातीसाठी रु.७.८४ कोटी व अनुसूचित जमातीसाठी रु. ६.५३३३ कोटी) निधी जिल्हा विकास निधीमधून उपलब्ध करून द्यावेत. त्याकरीता आवश्यक पुढील कार्यवाही संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकाऱ्यांनी करावी.

७. सदर निधी ज्या प्रवर्गासाठी मंजूर करण्यात आला आहे त्या प्रवर्गातील लाभार्थीसाठीच खर्च करण्यात यावा.

८. मंजूर निधीचे जिल्हानिहाय वितरण करण्यास तसेच खर्चावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी कृषी संचालक, फलोत्पादन, कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना राज्य नियंत्रक म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच सदर योजनेंतर्गत मंजूर केलेला निधी कोषागारातून आहरित व संवितरीत करण्याचे अधिकार कृषी आयुक्तालय स्तरावर सहाय्यक संचालक, लेखा-१, जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी कार्यालयातील लेखा अधिकारी यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

९. सदर निधी खर्च करताना, प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेच्या - प्रति थेंब अधिक पीक घटकाच्या मार्गदर्शक सूचना, संदर्भाधीन दि.१९ जुलै, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये विहीत करण्यात आलेली कार्यपद्धती यांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

१०. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१८/ प्र.क्र.६९/ अर्थ-३, दि.२ एप्रिल, २०१८ अन्वये विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करून व सदर शासन परिपत्रकातील अटींची पूर्तता करून तसेच, आदिवासी विकास विभागाने संदर्भाधीन दि.३ जुलै, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून व सामाजिक न्याय विभागाच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०७३०११४७१८१५०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्रीकांत आंडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.मंत्री (कृषी व फलोत्पादन), मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा.राज्यमंत्री (कृषी व पणन), मंत्रालय, मुंबई.
- ३) अपर मुख्य सचिव (कृषी), मंत्रालय, मुंबई.
- ४) प्रधान सचिव (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) सचिव (जलसंधारण व रोजगार हमी योजना), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ६) प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ७) प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) सचिव (ला.क्षे.वि.), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ९) आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १०) आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे.
- ११) आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.
- १२) संचालक (फलोत्पादन), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १३) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- १४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सर्व जिल्हा परिषदा)
- १५) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, वसुंधरा पाणलोट विकास यंत्रणा, पुणे
- १६) सर्व संचालक, कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १७) सर्व विभागीय कृषी सहसंचालक
- १८) जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी (सर्व)
- १९) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- २०) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षण) महाराष्ट्र - १/२ मुंबई/नागपुर
- २१) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
- २२) संचालक, लेखा व कोषागार, मुंबई
- २३) मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई, वाशी.
- २४) उप मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण/ नाशिक/ पुणे/ औरंगाबाद/ अमरावती/ नागपुर
- २५) उप संचालक, लेखा व कोषागारे कोकण /नाशिक /पुणे/ औरंगाबाद/ अमरावती/ नागपुर
- २६) सर्व कार्यासने व पर्यवेक्षिय अधिकारी (कृषी) कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २७) निवडनस्ती.